

Za Redakcją odpowiedzialny
Stanisław Bronikowski w Poznaniu.

Administracja, Ekspedycja i Biuro Redakcji przy placu
Wilhelmskim pod Nr. 16.

Dziennik Poznański
wychodzi co tydzień w poniedziałki i dni
poświęcone.

Cena ogłoszeń (inzeracji):
ogłoszenia drobne 1 gr. 5 fen. — Reklamy ad-
wersa drobnego 8 gr. (incl. tłumaczenia).

Listy
do redakcji, administracji i ekspedycji winny być
frankowane.

DZIENNIK POZNAŃSKI.

Przedpłata kwartalna
wynosi w Poznaniu 7 marek 50 fen. w Państwie nie-
mieckim 9 mar. 13 fen. w Austrii 6 guldenów. we
Francji 18 fr., w Anglii 13 mar. 50 fen. w Szwaj-
czech, w Niemczech 12 mar. 20 fen. w Wio-
szach, w Szwajcarii i Belgii 12 [marek, w Turcji 23
fr., w Ameryce 18 mar. 75 fen.

Przedpłata ogłoszenia
przyjmują się w ekspedycji: przedpłata przyjmują
w monarchii pruskiej oraz w państwach do związku po-
człowieka niemiecko-austriackiego, należących do państwa
człowieka. W innych krajach należy do nas agentury
za których pośrednictwem (opłaca się) można także
przesłać ogłoszenia do eksped. Dzienn. Pozn.

Rękopisma
nadawane Redakcji nie zwracają się i nie są one będą

Ajencye Dziennika Poznańskiego:

W Paryżu Librairie du Luxembourg, Rue de Tournon No. 16, pułkownik Raczkowski, Rue du Faubourg Poissonnière 33. — W Hamburgu, Frankfurcie nad Menem, Berlinie, Lipsku, Wiedniu i Bazylei: Haasenstein & Vogler. — W Berlinie Rudolf Mosse, Jerusalemstrasse 48. A. Retemeyer, H. Albrecht Taubenstrasse 34, Internationale Annoncen-Expedition. „Invalidendank“ Behrenstr. 24 i Haack et Rabehl, Friedrichstr. 68. — W Bremie: E. Schlotte. — W Frankfurcie nad Menem Daube & Comp. — W Wroclawiu Daube, Haasenstein & Vogler i Mosse. — W Pleszewie: L. Zboralski.

POZNAŃ, 9 lipca.

Podczas kiedy kwestya rozwiązania francuskiego Zgromadzenia narodowego na dłuższy znów czas odroczone, bo frakcyje lewicy, zrażone postawą lewego centrum i przestraszone warunkami innych stronnictw parlamentarnych, odstąpiły podobno od zamiaru wystąpienia z wnioskiem żądającym rozwiązania Zgrom. w pałacu, obrady nad wnioskiem do prawa o stosunkach władz publicznych, szybkim postępującym. Jak już wczoraj nadmieniliśmy, upadła poprawka p. Marou, który żądał, ażeby Zgromadzenie narodowe ogłosiło się za nieustające 604 głosami przeciw 25. Przeciw niej wystąpił minister Buffet wykazując niebezpieczeństwo z jej przyjęcia wynikające i podnosząc konieczność silnej władzy wykonawczej. Wniosek, ażeby do zwolnienia Zgromadzenia narodowego wystarczyły tylko głosy trzeciej części deputowanych zamiast połowy, cofnięty został przez komisję trzydziestu; następnie odrzucono poprawkę księcia la Rochefoucauld 433 głosami przeciw 177. Książę żądał, ażeby w celu możliwości zawierania układów z obcymi mocarstwami, przysługowałyby prezydentowi także prawa monarchy. W dalszym toku rozpraw odczytał deputowany Kerdrel deklarację zwolenników monarchii konstytucyjnej, oświadczając przytem, że głosować nie będą za konstytucją z dnia 2 lutego b. r., ponieważ według ich przekonania jedynie monarchia zbawienna być może dla Francji, popierać natomiast będą przedłożony projekt do prawa, który nie pozwala na rozpowszechnienie i utrwalenie zasad republikańskich. W końcu postanowiono Zgromadzenie 546 głosami przeciwko 97 przystąpić do obrad w trzecim czytaniu nad pomienionym projektem. W dyskusji w trzecim czytaniu nad projektem do prawa o wychowaniu przyjęło Zgromadzenie pierwszy artykuł i trzy paragrafy drugiego artykułu.

Inne wiadomości z Francji donoszą o powodzi, jaka nawiedziła i Normandję. Lisieux, położony w departamencie Calvados i sąsiadnie okolice nagle zalane zostały w dniu 7 bm. W niższej części miasta dosięgała woda wysokości do 2,50 metrów. Wiele domów i kilka mostów zostało zupełnie zniszczonych.

Co do Hiszpanii i toczącej się tam walki, to zdawałoby się, że jakiś furor bellicus opanował nagle i gabinet hiszpański i armia rządowa. Oby tylko te pomysły wiadomości nie okazały się wkrótce przesadnymi! Wedle telegramu madryckiego odparty został Dorregaray pod Barbastro i schronił się podobno w góry de la Guara, ścigany przez oddziały alfonsystowskie. Urzędowe dzienniki potwierdzają wiadomość o wzięciu Cantavieja przez generała Jovellara, przyczem cała załoga w liczbie 2,000 żołnierzy i artylerji dostały się w ręce armii rządowej. Natomiast nie sprawdza się to, co pisano przed kilku dniami o ojcu Don Carlosa. Ojciec bowiem pretendenta do tronu hiszpańskiego, jak donosi biuro Wofla tylko w skutek nieporozumienia przez czas krótki uwieczony w Behobie, wyjechał do Londynu, z kąd uda się do Norwegii.

SCENY SEJMOWE.

Grodno 1793.

OPOWIADANIE HISTORYCZNE

przez

B. Bolesławitę.

[Ciąg dalszy. Zobaczyć nr. 110, 111, 114, 115, 117, 118, 119, 120, 123, 125, 126, 128, 129, 130, 131, 135, 138, 141, 142, 144, 145, 147 i 151.]

W gabinecie Sieversa — w popołudniowej godzinie nie było nikogo oprócz ambasadora. Ogromne biuro zarzucone papierami, pełne kwiatów dookoła, zapuszczone firanki zielone, mrok miły i cisza. Pod domem tylko słychać było kroki przechadzającego się na warcie żołnierza. Na twarzy starego dyplomaty od czasu przybycia jego do Grodna znać było ślady natężenia umysłu, niepokoju i nieustannej pracy. Zbladł i zestarzał się w tej walce, w ciągłym poskrakiwaniu samego siebie, aby się w roli spokojnego i pewnego utrzymać... Marszałek wysłupiał na czoło, bladej okryła twarz, oczy połyskiwały wysileniem, to mrużyły się, jakby do snu mimowolnego.

Pisał do córki i zdawał im sprawę z tego ciężkiego zadania, którego się podjął, aby — dogodzić ambicyi, wyjednać coś dla rodziny, zastąpić na świecie jako prawodawca i dyktować prawa królom. Prószno głuszyła sumienie. Raz wszedłszy na tę drogę, trzeba było o niemu zapomnieć, spełniać rozkazy, choćby wzbudzały obrzydzenie, i walczyć w tym błocie. W listach do córki wyborny aktor umiał tyle tylko powiedzieć, ile mu było potrzeba, aby w ich oczach wyrosnąć — lecz, spowiadając się przed sobą, czuł, że brnął głębiej, niż się z razu spodziewał. Z piórem w ręku siedział nad listem, gdy zapukano. Oficer z przedpokoju oznajmił mu Boskamp... Sievers kazał go wprowadzić. Factotum ambasadora przychodził z rachunkiem.

Persona gratissima, Boskamp, chociaż trzymany zawsze w progu, choć się do niego mówiło z góry — był ulubieńcem Sievers... Nikt lepiej mu nie służył.

— Cóż mi pan przynosisz? zapytał Sievers.

W sprawie przyszłych konferencyi zainaugurowanych przez Rosyą do skodyfikowania międzynarodowego prawa wojennego, dość ważną byłaby wiadomość, o której donosi brukselski korespondent do Nation. Ztg. Otóż wedle pomienionej korespondencyi odpowiedź angielskiego rządu na okólnik rosyjski z dnia 20 maja w tej kwestyi jest tego rodzaju, że wątpliwości już niepodlega, iż Anglia nie weźmie udziału w obradach nad projektem rosyjskim. Zresztą nie wiadomo jeszcze, kiedy odbędą się rzeczne konferencye, jakkolwiek pewna już, że Petersburg będzie miejscem zebrania.

Trybunał dla spraw kościelnych postanowił — jak pisze Westfälische Merkur, wytoczyć śledztwo przeciwko biskupowi Brinkmanowi i znieść go z urzędu. Radca sądowy Müller w Monasterze upoważniony do prowadzenia procesu. Na dzień 10 bm. zawezwano biskupa na termin.

* **Listy wyborcze.** Od dnia 15 do 31 bm. włącznie wyłożone będą w magistracie listy wyborców m. Poznania, a przez cały powyższy czas każdy wyborca ma prawo przejrzenia rzeczonych list i przekonania się, czy do nich wpisanym został.

Gdyby go pominięto, powinien natychmiast o prawo wyborcze reklamować, lecz tylko do 31 bm. włącznie, reklamacye bowiem po tym czasie wniesione uważane są za nieważne a jako takie nie odniosą skutku. Kto zaś jest wyborcą? Pod tym względem rozstrzyga prawo z dnia 25 maja 1873 r. o podatku klasycznym, wedle którego płaćcy podatek klasyczny od 220 tal. dochodu jest tem samem wyborcą.

Jakkolwiek reprezentanci miasta nie zgodzili się dotąd, by prawo wyborcze posiadał każdy obywatel tutejszy, który płaci podatek klasyczny od 220 tal. dochodu, przeciwko skoro regencya zatwierdziła wniosek magistratu, by prawo wyborcze służyło każdemu, kto ma dochodu 220 tal., magistrat więc wedle tej skali listy wyborcze układa.

Zatem, gdy listy wyborcze wyłożone będą, a nastąpi to w dniu 15 bm., każdy płaćcy podatek klasyczny od 220 tal. dochodu powinien się przekonać, czy nie jest w nich pominięty, co gdyby miało miejsce, winien natychmiast do dnia 31 b. m. włącznie reklamować.

Zawczasu należy się dopilnować, bo następnie wszelkie żale będą daremne.

* **Od ks. Idzikowskiego z Żabna odbieramy pismo następujące:**

„Szanowna Redakcyo! Zeszłego miesiąca ktoś nie powołany pozwolił sobie zrobić żart i podrobić list do mego prostożutnego szwagierka w celu uzyskania posady w Kotłowie, i udało mu się w pole wyprowadzić nie tylko jego ale i Szanowne Redakcyje pism publicznych: Kuryera,

— Ach! te nieszczerliwie i nieskończone rachunki, zawołaj Boskamp, dobywając plik papierów z bocznej kieszeni fraka. — Pieniądz już nie mam, a w ekscelencya wie, że bez tego u nas nie...

— Jak to, ostatnie pięć tysięcy? spytał Sievers. — Utongły w kieszeniach naszych koadjutorów, rzekł Boskamp.

— Spodziewam się, żeś przynajmniej wstrzymał się z wypłatą tysiąca dukatów marszałkowi konfederacyi litewskiej, bo ten mi bródzi. Zamiast służyć mnie służ Kossakowskim, a ci spisek knują i przeszkadzają mi, w czym mogą.

— Marszałkowi wypłatę wstrzymałem — rzekł Boskamp.

— Ożarowski? spytał Sievers.

— Wypłacono, marszałkowi Bielińskiemu także... Ten wasza ekscelencya sporo kosztuje, bo o ile wiem 2200 dukatów wziął przed rozpoczęciem sejmiku, ja wydaję po 500 dukatów na kuchnię i utrzymanie domu, a do kieszeni mu nastarczyć nie można, tak się zgrywa.

— Ale, wszyscy się oni zgrywają, odparł Sievers — nie pojmuję gdzie się pieniądze podziwiają i toną. Któż wygrany?

— Trochę Międzyński a resztę ci panowie, co wcale do sejmiku nie należą i co tu na polowanie przybyli, a to im się znakomicie udaje. Ankiewicz i Międzyński odebrali po półtora tysiąca, ale pierwszy z nich już nie ma nic. Wasza ekscelencya nie dostrzega w nim zmiany?

— Jakiej?

— Jest tak zakochany w jakiejś ubogiej dziewczynie, że o wszystkim zapomina i „negliżuje się“ strasznie. Ważno, by mu dać zapomnienie.

— A, te kobiety! te kobiety! — rzekł pocierając czoło Sievers, — one tu wprawdzie niewidoczne, ale tak straszna grają rolę... bez nich nicbyśmy podobno nie poradzieli sobie. Ankiewicz, stary bałamut, to mu przejdzie. Sądziacie, że się żenił myśli?

— Bardzo wątpię, odparł Boskamp — jakkolwiek ubogi jest bardzo dumny, ma roszkę... panna prosta szlachcianka i wcale nie z tej sfery towarzystwa. Skończy się to smutnie dla panny, bo Ankiewicz jest najniebezpieczniejszym z seduktorów a panna zajęta i niebaczna... Jeden dzień, wiem, spędził z nią sam na sam do późnej nocy... bo szambelana, w którego domu panna przebywa... liczyć nie można. To zero w peruce.

— Ale szambelanova!

— A! tę pułkownik Kastaliński wozil do jej majątku, czy ona jego... bo to rzecz nierozjaśniona.

Zaczęli się śmiać. Sievers śmiech suchy był i ironiczny.

Orędownika, Przyjaciela Ludu, Dziennika Poznańskiego i t. d.

Chciałem zamilczeć i nie bronić się wcale, ale kiedy tę sprawę poruszył Przyjaciel Ludu i po swojemu z majsterkiem poczęł rozbiierać korespondencyę z Ostrzeszowskiego, ażeby zamknąć usta wszystkim moim nieprzyjaciółom a opinią publiczną i przyjaciół ciekawych: co z tego będzie, zaspokoić i usunąć zgorzelenie, oświadczam, że w sposób nie legalny, to jest sprzeciwiający się przepisom Kościoła katolickiego posady nie tylko w Kotłowie ale żadnej innej nie przyjmę.

Nie dziwię się Kuryerowi, zaprzędanemu pewnej partii, bo ten niejednokrotnie kłamstwo za prawdę a prawdę za kłamstwo ogłaszał, ani biednemu Orędownikowi, który szlachetniejszy sobie postąpił, gdyby księży nie zaczęli, mniejby siedział w kotłowie, ani Przyjacielowi Ludu się nie dziwię, bo i ten nieraz z swoim majsterkiem baka strzelił i siedział na ławie oskarżonych; ale się dziwię Szanownemu Redaktorowi Dziennika Poznańskiego, jak mógł umieszczać rzecz nieprawdopodobną, jako stary senat i wypróbowany kunktor, szukający bardzo słusznego wyjścia z obecnej walki rządu z kościołem; wypadło stałego czytelnika Dziennika Poznańskiego wpiwper zapytać, azali to prawda? Wielkie żądanie, ale w obecnych czasach potrzebne — nie wolno kapłanów błotem obzuwać, nie przekonawszy się o ich winie — już ich tak mało, a tak nieszczerliwie, swoi bronić ich, ale nie potępiać powinni. Oto pierwszy poliozek dany moim nieprzyjaciółom, a będzie ich więcej; (spodziewam się niedługo podać Dziennikowi o ciemności Zabini, które publiczność zabawią); i odpowiedź z podziękowaniem Szanownej Radzie z Grabowa, że chociażbym chciał być św. Szczepanem, to nie w Kotłowie, ale lepiej — na co się zanosi — w Zabnie.

Racz przyjąć i t. d. Ks. Idzikowski. Żabno, 7 lipca 1875.

*) Prawda — ale w tym wypadku niestety uważaliśmy za zbyt szkodliwym dla sprawy, że donosił nam o tym kores. nasz, któremu nie ufać nie mieliśmy powodu. Pokazuje się, że go w pole wyprowadzono.

Przyp. Redakcyi Dzienn. Pozn.

Wiadomości urzędowe.

Król nadał prezesowi regencyjnemu Flottwell w Kwidzynie pozwolenie do noszenia krzyża honorowego pierwszej klasy księstwa Lippe i krzyża wielkiego król. saskiego orderu Albrechta.

Korespondencye Dziennika Pozn.

Z prowincyi, 7 lipca.

(Pogląd na piśmiennictwo polskie elementarne. — Podręczniki szkolne Kasieńskiego. — Obrazkowy elementarz Brzaskiego.)

— Na mieszkania dla posłów, na najęcie dla nich czteremastu powozów, na stół i stanye same poszło parę tysięcy. I Boskamp papier położył na stole, na którym Sievers oczy zatrzymał długo.

— Widzę tu na liście, rzekł, starego tego rozbójnika, księcia podskarbięgo Adama... a on mi nieustannie dokucza o pieniądze. Wszak wziął swoje 500 dukatów?

— Tak, ale one nigdy dłużej u niego nie trwały nad dwadzieścia cztery godziny. Zaprasza gości... gra i nie uspokoi się, aż ostatni grosz przepije i puści w karty — rzekł Boskamp.

Spis posłów, na który zwrócił uwagę Sievers, był dosyć długi, przy każdym z nich stała cyfra od 100 do 200 dukatów wynosząca. Wyjątkowo czynniejsi brali po 500 i 600. To byli honoratiorie zgromadzenia! Sekretarze sejmiku otrzymywali po 500, z otoczenia króla, oprócz Kiekiego i Ryxa, mało kto nie był na regestrze.

Obok innych niestety — stał i król z pensją trzech tysięcy czerwonych złotych. To imię na czele było niejako smutną wymówką dla tych, co po nim następowały...

Sievers oczyma badał spis i wdychał.

— Ale mi waćpan nie mówisz, kogo nareszcie użyjesz do najważniejszej sprawy... kto przedstawi traktat pruski?

Boskamp chustką otarł pot z czoła, było w istocie gorąco bardzo a i sprawa nie łatwa.

— Masz waćpan człowieka? zapytał Sievers.

— Nikt się podjąć nie chciał — cicho odparł Boskamp. Trzeba widzieć usposobienie. Jest taka ohyda przeciw traktatowi pruskiemu, że ani ja ani p. Buchholz dotąd nie mogliśmy znaleźć nikogo, co by się na to chciał ważyć. Każdy mówi, że życia może być nie pewien...

— Przecież się nie stało temu, co traktat pierwszy przedstawił? spytał Sievers. — A w. eksceł. nie widzisz różnicy! W sejmie się odgrzązała, wprost, że temu, co traktat z Prusami poda do podpisu... leć ukłęką.

— Odgróźki próżno! rzekł Sievers spokojnie. Mówiłeś wpań z Józefowiczem?

— Tak — i dawałem mu — 500 dukatów, ale uciekł odemnie.

— A Szein?...

— On do tego nie zdalny.

— Dziwanowski!

— Nie chce...

Sievers. Jeszcze imion kilka wymienię, Boskamp ruszał ramionami lub zarczał, że się nie podejmą.

(X.) W epoce mühlhrowskiej, w ciągu której przyjaźniejszym patrzano okiem na usiłowania około podniesienia polskiej szkoły i uprawiania polskiego języka, było wielu między zdolniejszymi nauczycielami naszymi, którzy siły swe z uznania godną ofiarnością poświęcić chcieli i poświęcili sprawie podźwignięcia reprezentowanej przez siebie instytucyi. Jedni pracowali nad ułożeniem podręcznika rachunkowego w polskim języku, drudzy nad fizyką, geografią, historią naturalną i powszechną, inni krzatali się około wydania zgodnej z postępem książki do czytania tak polskiej jak niemieckiej, oraz ćwiczeń językowych i grammatyk popularnych, inni wreszcie układali śpiewniki nabożne i światowe, tudzież katechizmy i historyje biblijne. Imiona Rakowicza, Klonowskiego, Łukasze-wskiego i Kawczyńskiego, Nachbara, Kielczewskiego, Radeckiego, Brzeskiego, ks. Tyca, Lewandowskiego, ks. Szustera, ks. Kabatha, ks. Köhlera, Estkowskiego, dr. Neya, ks. Likowskiego, ks. Barthla, Mazura, Iglia, Kasieńskiego, ks. Bogodajna itd. wymienione są świadectwem, że starano się o wytworzenie osobnej polskiej literatury w dziedzinie szkoły ludowej i że też wiele w tym kierunku zdziałano. Niektórzy z wymienionych pedagogów zmienili nawet jako autorowie polozili zasługi. Taki Klonowski przez swe „Szczególne do Nieba“ i „Serye“, tudzież taki Estkowski przez swe „Pisma pedagogiczne“ przejdą do potomności i chluba pozostaną dla swego stanu. Prawda, że tego o wszystkich powiedzieć nie można, ale to pewna, że gdyby system Mühlhlera, pod którym polonizm mógł jako tako odychać, nadal się był utrzymywał, dzieci nasze nie tylko w dobre katechizmy, historyje biblijne, książki czytelnicze i śpiewniki ale i w wyborne podręczniki polskie ze wszystkich gałęzi nauk elementarnych, przyrodniczych i ścisłych byłoby dziś zaopatrzono. W każdym bowiem kierunku byli sumienni a zdolni pracownicy i było istotnie rozkoszą patrzeć na odnośne zabiegi i zachody. Był to znak pocieszający, rzetelne odzwierciedlenie ukrytych w łonie stanu nauczycielskiego a odnośnie społeczeństwa sił żywotnych. Zdało się, że patrzyło na rumienienie się młodziźna, który, z długiej niemocy powstawszy, do normalnego przychodził stanu. Lecz nadszedł niestety zupełnie niespodziewanie inny prąd i wiele z prac leżących jako manuskrypta w tece a czekających tylko na aprobatę właściwej władzy szkolnej albo na nakładcę, by ujrzeć światło dzienne, zaskoczono nieprzewidzianem, bo niezgodnym z duchem czasu ukształtowaniem się obecnego systemu, musiało iść ad calendas graecias, by ze stoicką rezygnacją zmiany na lepsze wycekiwać.

Przy schyłku mühlhrowskiej epoki był bohaterem dnia Kasieński. Wydał on książki czytelnicze polskie i niemieckie z tłumaczeniem pod tytułem: Vocabularium, oraz podręcznik do czytania w polskim języku dla wyższych klas resp. oddziałów szkoły elementarnej. Równocześnie prawie z nim wystąpił Brzeski i Radecki, każdy z elementarzem polskim. Chodziło każdemu o dwie rzeczy. Naprzód, by wyprzeć Rakowicza, który w całym Księstwie od dawna we wszystkich

Spis posłów płatnych leżący na biurku był wyczerpany... Ambasador się chmurzył.

— Ale przecież kogoś znaleźć potrzeba? musimy! Cóż Buchholz...

— Z Buchholzem nić mówić nie chce. Ukamienowany tego, co by dotąd poszedł i z nim jawne związali stosunki. Nawet ci, co z nim są dobrze, muszą udawać, że go nie znają... Buchholz ofiaruje pieniądze ale wyznaje, że sam nie zrobił nie potrafi...

Przeszedł się Sievers parę razy po pokoju, ręce pod frak założywszy, z głową spuszczoną.

— Mówiłeś waćpan z Podhorskim? — wtrącił nagle.

Boskamp, jakby złapany na uczynku, zarumieniał się i żywo rzekł:

— A jakże! mówiłem z nim, i — chociaż odmówił, przynajmniej się, że na jednym nim jeszcze pokładam nadzieję. Lecz trzeba, ażebyś w. eksceł. sam z nim o tym mówił. Zgrał się wczoraj...

— Wszak się nie mylę. Podhorski to ten błąd, słuszny, że zgasiłmi oczyma, jakby śpiący męzyczyna, który zdaje się nie czuć i nie nie widzieć a zaledwie się porusza. Zdolności żadnych...

— Najmniejszych, — rzekł Boskamp — zaledwie to, co mu się powie, powtórzyć potrafi.

— Ale to właśnie takiego nam potrzeba... Proszę mi go wyszukać, a Buchholzowi powiedzieć, że o opłacie musi sownie niepopularność swoją, swojego króla i narodu.

— Buchholz powiada, że już za to około 15,000 czerwonych złotych zapłacił — odezwał się Boskamp śmiejąc.

— To jeszcze mało — dodał ambasador — ani się Polakom dziwuj, między nami mówiąc.

Ja dziś nie wyjadę z domu, bo z królem widzieć się nie chcę, jestem z niego nie kontent, zamiast mi pomagać, trzyma się neutralnie, a z tego stanowiska do opozycji krok tylko... Chcę mu to dać uczuć.

Boskamp zmilczał a potem podszepnął.

— Przez Friezezo to będzie najsukubeczniejsze...

Frieze śmiało mówi wszystko...

— Weż konie moje — zawołał ambasador — nie ma chwili do stracenia, jedź, szukaj Podhorskiego, gdzie chcesz, i przywieź do mnie. Znajdziesz go pewnie, gdzie gra lub hulanka... A proszę cię, pospiesz... bo na jutro krok stanowczy przypada!

To mówiąc Sievers usiadł do pisania swego listu... gdy adjutant ukazał się mu drzwiami i oznajmił Walewskiego, wojewodę sieradzkiego.

(Ciąg dalszy nastąpi!)

szkołach polskich był używany, a powtórę, by wzajemną wytrzymałość konkurencyjną. Pierwsze nie było trudnym zadaniem, gdyż ułło się w publiczności zdanie że Rakowicz się przeżył, że nie idzie z postępem i że się stósownie do wymagań postępu nie polepsza. Były wprawdzie głosy ostrzegające, np. z pod Strzelna, że nowe podręczniki w niczem nie lepsze od Rakowicza, że tenże również dobry a ponieważ nawet wyższy, że ostatecznie uchybienia, jeżeli ma jakie, można usunąć nowym wydaniem, lecz przebrzmiały bez wrażenia. — Współzawodnictwo wzajemne wigiej nastrojało trudności. By używać wolny wstęp do szkoły, potrzebna była aprobatą wydziału szkolnego i to osobno w departamencie poznańskim i osobno w obwodzie rejencyjnym bydgoskim. Wszystkie zaś trzy elementarze (Kasińskiego, Brzeskiego i Radeckiego) były na pozór zarówno dobre. W gruncie rzeczy prawdziwy postęp reprezentował obrazkowy elementarz Brzeskiego, dwa drugie nie nowego nie zawierały. By je dokładnie określić, powiem, że był to czysty konglomerat rozmaitych już istniejących elementarzy polskich i niemieckich. Samodzielna i głęboko pomyślana praca przedstawiała się jedynie elementarz Brzeskiego (nauczyciela przy instytucie głuchoniemych w Poznaniu). Należało zatem przy rugowaniu Rakowicza uwzględnić praktyczny podręcznik Brzeskiego i takowy ogólnie zaprowadzić. Lecz bywa często, że się w pierwszej chwili nie poznają ludzie na wartości rzeczy. Tak też i tu było. Brzeski nie miał powodzenia. Szczęśliwszy Kasiński ubiegł go z aprobatą a uzyskawszy poparcie od licznych zastępcy młodszych nauczycieli, wyszłszy z pod jego kierunku, od razu ogólny znalazł przystęp. Radecki z początku został zaprowadzony w niektórych szkołach powiatu bydgoskiego, lecz później on musiał ustąpić miejsca usilnie przez rejencję poleconemu Kasińskiemu.

Dzia, kiedy pierwotny szal, głuchy na perswazyje i krytykę, ustąpił miejsca zimnej rozwadze, zapytują się tu i owdzie nauczyciele sami siebie: cóżemmy zyskali na tej gwałtownej odmianie? Wchodzą snąc w siebie zapaleni adoratorowie Kasińskiego, którym się wydawało, że istic z rosą niebieską z góry światło spadło, by rozjaśnić zamglony widnokrąg srodze rzekomo opuszczonej dziatwy. Odpowiedź wypadła tak, jak inaczej wypaść nie może, tj. że nie było żadnego powodu tak bezwzględnie Rakowicza wyrzucać — i to jeszcze nieraz z narażeniem rodziców na niepotrzebny wydatek. Należało zaprowadzić po prostu w starym podręczniku odpowiednie zmiany i koniec. Tego samego mniemania jest jeden z powiatowych inspektorów szkolnych, który długoletnią pracą na polu elementarnego szkolnictwa wielkim się odznacza empiryzmem i który jest nawet za tym, aby się do Rakowicza wrócić.

Nie będąc pedagogiem z powołania, nie mogę być rozjemcą w tej sprawie. Podaję tylko obiektywnie rzecz o wiadomości, aby interesanci mieli wskazówkę i wiedzieli, jaka jest opinia. Narzekają też, że w Kasińskim jest wiele błędów językowych i że stósunkowo za drogi. Za Vocabularium podwyższył cenę nie wiadomo dla czego z 4 na 5 rub. Co do Vocabularium zaś, twierdzą, że powinno być w ręku dzieci, podczas gdy Kasiński podaje je tylko nauczycielowi. Nauczyciel według zdania wielu nie potrzebuje tego Vocabularium, gdyż sam sobie przetłumaczyć może, dzieci atoli powinny je mieć w ręku jako środek dla łatwiejszego uczenia się przekładu.

Kończąc, nadmieniam od siebie, że elementarz Brzeskiego jest, o ile umiem cenić zasady pedagogiczne, wyborym podręcznikiem dla początkujących dzieci i że z tego powodu zasługuje na uznanie.

Lwów, 6 lipca.

(Hr. Gołuchowski. — Zjazd przyrodników. — Zjazd pedagogiczny. — Wycieczka do Stanisławowa. — Burmistrz Kasiński. — Konkurs na budowę gmachu sejmowego. — Zakład Drohowskiej. — Nowe książki.)

(T.) Namiestnik ma się bardzo źle. Dr. Loebel, cesarski nadworny lekarz, przysłał do chorego, nie zgadzając się z dyagnozą przez tutejszych lekarzy zrobioną i utrzymuje, że to wcale nie jest choroba sercowa, ani nerkowa, lecz płucowa i zaordynował wyjazd chorego do klimatu cieplejszego, naturalnie wtedy, gdy chory do tyła wyzdrowieje, by mógł w dalszą wybrać się podróż. Pojutrze ma się odbyć w katedrze nabożeństwo uroczyste na intencję namiestnika.

Niebawem rozpocznie się i u nas nabożeństwo żałobne za cesarza Ferdynanda. Pierwsze podobno odbędzie się w cerkwi ruskiej.

Budowa nowej cerkwi ruskiej w śródmieściu, a raczej przebudowanie nowego kościoła Trynitarzy zniszczonych w r. 1784 ma się już teraz wreszcie rozpocząć. Kościół ten służył aż do r. 1848 na pomieszczenie biblioteki uniwersyteckiej. W r. 1848 spalony podczas bombardowania przez Austriaków, został w roku 1849 darowany przez cesarza Franciszka Józefa powstałej tu wówczas matcy ruskiej na cerkiew. Od tego czasu stoi ta rudera puetką i dopiero teraz ma się zapowiedziane przed 26 laty przebudowanie kościoła tego na cerkiew rozpocząć, a podług projektu przez zarząd ruskiego domu narodowego uchwalonego, za lat 15 ukończyć. Koszta budowy bowiem mają być opędzane głównie z dochodów z kilku kamienic do domu narodowego należących.

Zjazd przyrodników w mieście naszym będzie, spodziewać się należy, liczny. Zarząd czyni przygotowania w celu odpowiedniego przyjęcia gości. W skutek odezwy do mieszkańców miasta wydaną, zgłosiło się już wielu zamożniejszych obywateli tutejszych a na ich czele ka. Leon Sapieha były marszałek krajowy, i Włodzimierz hr. Dzieduszycki z gotowością ofiarowania wolnych mieszkań i w ogóle gościnności dla osób na zjazd przybyłych mających.

Zjazd pedagogiczny w Stanisławowie rozpocznie się w tym miesiącu 16, a zgromadzenie potrwa do 18 b. miesiąca.

Wycieczka do Stanisławowa urządzona w niedzielę przez tutejszych akademików, powiodła się. Ze Lwowa wyjechało pociągiem osobnym około 300 osób, które w stolicy Pokucia, dzięki staraniom burmistrza p. Kamińskiego i obywatelstwa stanisławowskiego, mile dzień przepędziły. Festyn ogrodowy nie powiódł się, nie winien temu jednak ani komitet akademicki ani miejscowi, ani nawet nie strudzony burmistrz stanisławowski, powstrzymanie bowiem deszczu nie było w jego mocy. Pomimo deszczu jednak, zgromadziło się w ogrodzie, gdy chwilowo słońce zabłysło, bardzo liczne grono osób, tak że ze wstępów i loteryj fantowych około 200 guldénów na fundusz zakupna Unii wpłynęło. Na dworcze kolejowym chorągiewkami i zieloną ozdobioną, oczekiwał pociąg lwowski burmistrz p. Kamiński, straż ognia ochotnicza, nadzwyczaj liczne zgromadzenie publiczności stanisławowskiej i kapela miejska. Przy odgłosie muzyki i strzałów moździerzy weszło wszystko do miasta. Wieża ratuszowa, kasyno mie-

szkańskie i inne pryncypalne budynki ozdobione były chorągiewkami.

Kto od lat dziesięciu nie widział Stanisławowa, nie łatwo go poznaje. Dzięki gorliwości i niezmordowanym staraniom burmistrza, jakiego Stanisławowiom każde większe miasto zazdrościć może, podniósł się Stanisławów ogromnie po pożarze. Dochody miały potroić uzyskaniem pożyczki miliona dla miasta, które niegdyś i 20,000 dostać niegdyż nie mogło, umozębnił burmistrz budowę ratusza, kilku szkół i innych gmachów miejskich, wybrukowanie głównych ulic, zaprowadzenie gazu i innych rozlicznych ulepszeń. Używa też pan Kamiński nadzwyczajnego w Stanisławowie poważania, miu i powszechnej miłości, co się przy każdej nadarzonej sposobności objawia. Wesele córki burmistrza, które właśnie w wiliu przyjazdu Lwówian odbyło się, było formalnym świętem dla miasta. Wszystkie w tej uroczystości familijnej p. Kamińskiego brali udział, usiłując najromantyczniej a szczerze manifestacyami do uświetnienia jej przyczynić się. A dodać należy, że stanowisko p. Kamińskiego jest wcale trudnym, pełowa ludności bowiem jest wyznania mojżeszowego. Druga połowa jest większej części ruską. Zauważyć jednak należy, że w Stanisławowie, także dzięki burmistrzowi i duchowieństwu miejscowemu, nie znać bynajmniej tego rozdwojenia między dwoma obrządkami, jakie panuje w innych okolicach Galicyi wschodniej n. p. w Przemyśle. Tej chęci utrzymania zgody między dwoma obrządkami przypisać też należy ów niewczesny wniosek Kamińskiego, postawionej na ostatniej sesji sejmowej, a żądający ugody „polsko-ruskiej“. Nadmienię przy tej sposobności, że pomnik mający być na cześć Maurycego Gosławskiego, który umarł w więzieniu Stanisławowskim, na tamtejszym omentarzu postawiony, jest już na ukończeniu. Portret zmarłego poety wykonał rzeźbiarz tutejszy profesor Marconi. Medalion ten będzie umieszczony na kolumnie u stóp orla polskiego, wśród amblematów ułańskich, wienców, ksiąg i lutni.

Wydział krajowy ogłosił już konkurs na projekt budowy gmachu sejmowego — mającego stanąć naprzeciw ogrodu miejskiego na zakupionych przez sejm gruntach, i zaprasza architektów do wzięcia udziału w tym konkursie. Nadgród premiowy jest cztery, mianowicie jako pierwszą nagrodę za najlepszy projekt 4000 guldénów, drugą 2500 a trzecią i czwartą każdą po 1500 guldénów. Sąd polubowny przez wydział krajowy mianowany pod przewodnictwem marszałka krajowego składać się będzie z dwóch członków wydziału i czterech architektów z pomidzy znaczniejszych a w konkursie udziału nie biorących. Projekta muszą być przed dniem 31 grudnia r. b. wydziałowi krajowemu nadesłane, będą przez dni 14 na widok publiczny wystawione, poczem sądowi polubownemu do oceny oddane. Dodam, że koszt całej budowy gmachu sejmowego i wydziałowego, niema przechodzić kwoty 500,000 guldénów. Zgłaszającym się architektom, chcącym wziąć udział w konkursie, da wydział wszelkie bliższe wyjaśnienia, program budowy, plany wszelkie i rysunki gruntu, na którym ma gmach stanąć.

Równocześnie ogłasza dyrekcja skarbkowskiego zakładu sierót i ubogich w Drohowsku, że podania o przyjęcie do zakładu tego należy wnieść najdalej do 15 sierpnia b. r. Zakład ten przyjmując dzieci obojej płci, religii chrześcijańskiej, bez względu na miejsce urodzenia, jeżeli tylko pochodzą z rodzin, którzy stale w Galicyi mieszkali. Zwracam na tę okoliczność dla tego uwagę, że tak w Księstwie jak i za granicą mogą się znajdować sieroty po Polakach galicyjskich, któreby mogły znaleźć w tym zakładzie pomieszczenie.

Z powodu zjazdu przyrodników, o których powyżej wspomnieliśmy, wydję nakładem księgarni tutejszej Gubrynowicza i Schmidta drugie wydanie „Przewodnika po mieście Lwowie“, jaki tu wydany został w r. 1871 staraniem komitetu przyjmującego wówczas gości poznańskich, ślązkich i krakowskich. „Przewodnik“ ten wydany podówczas na przedce został teraz znacznie uzupełniony i poprawiony. Nakładem téjże samej księgarni wydane pisma Zygmunta Krasińskiego o puściły już prasa i za dni kilka będą już w ręku publiczności. Gilleta wspomnienie pośmiertne o Karolu Kuprechcie ogłoszone w Gazecie narod. wyszło w osobnym oddziale. Karol Wild wydał wybory podręcznik dla nauczycieli i seminarjów nauczycielskich, a to Lucyana Tatomira geografią Galicyi.

Wiedeń, 7 lipca.

(Pogrzeb cesarza Ferdynanda. — Kombatancyje dziennikarskie. — Kandydaci na posadę namiestnika Galicyi.)

Od lat czterdziestu, tj. od czasu złożenia w grobowcach przedków zwłok cesarza Franciszka I, działo panującego dziś monarchy, nie widziano w Wiedniu równie wspaniałego obchołu pogrzebowego jak ten, który wyprawiono wczoraj zmarłemu w Pradze cesarzowi Ferdynandowi. Pogrzeb ten odbył się z zastosowaniem najdrobniejszych szczegółów, przepisanych starym ceremoniałem dworskim, przenoszącym nas rzeczywistość w czasy średniowieczne. Już na kilka godzin przed wywiezieniem ciała z zamku cesarskiego do kościoła OO. Augustyanów, gdzie znajdują się groby monarchów austriackich królów węgierskich i czeskich, wszystkie ulice, place w okolicy zamku i kościoła zatłoczone były masami publiczności, pośród których z niesłychaną tylko trudnością zdołało wojsko i policja utrzymać wązki szpal, którym miał posuwać się pochód z ciałem zmarłego cesarza. Przewiezienie ciała poprzedziło przeniesienie serca i wnętrzości do kościoła OO. Augustyanów. Srebrną z sercem puszką przeniesiono już o godzinie 2 południa i złożono w tak zwanej kaplicy Loretańskiej; urnę z wnętrzościami przewieziono nieco później a po pobjęto stawieniu jej przez biskupa Kutschera, spuszczono do grobowców. O godzinie wpół do piątej obwieścili dzwony wszystkich kościołów staryj stolicy, że rozpoczyna się wstąpienie uroczystość. — Naprzód jechała w czarnej, dwoma karami rumakami, ciągnionej karocy dworskiej para cesarska. Za cesarstwem posuwał się powóz cesarszewicza Rudolfa, dalej ekwipaże cesarszewiczów: niemieckiego i rosyjskiego i królewskiej włoskiego. Za następcami tronu jechali przedstawiciele państw zagranicznych a za nimi arcyksiążęta i arcyksiężniczki. Za powozami dworskimi szło duchowieństwo, dalej członkowie rady miejskiej, wydziału krajowego, najwyżsi urzędnicy dworscy i państwowi. Pochód ten zamykał szwadron kawalerji, za którym bezpośrednio posuwały się powozy najwyższych urzędników zmarłego cesarza, dalej konna gwardja niemiecka a zaraz za nią wóz żałobny z ciałem cesarza.

Po obu stronach ośmiokonnego karawanu kroczyli gwardziści dworscy, za trumną zaś węgierska gwardja przyboczna w malowniczych strojach. O godz. kwadrans na szóstą stanął wóz żałobny przed podwojami

kościoła kapucyńskiego. W kościele tymczasem, obity czarnym sukmem, zajęli już przeznaczone miejsca w pierwszym rzędzie cesarz, cesarzowa, dalej ojciec cesarza a brat zmarłego arcyksięcia Franciszek Karól, cesarzewicz Rudolf, arcyksiężniczki, następcy tronu Prus, Rosji, Włoch i Wirtembergii, księżęta bawarski i meklemburski, członkowie domu cesarskiego, ministrowie austriacy, członkowie obu Izb z marszałkiem na czele, ministrowie węgierscy, członkowie izby magnackiej i sejm węgierskiego, deputacy, generałcy i t. d. W pobliżu ciotarza stanęli w półkolu kardynałowie, arcybiskupi i biskupi, między którymi zwracała na siebie powszechną uwagę poważna postać arcybiskupa lwowskiego, grecko-katolickiego Sembratowicza z mitrą na głowie a tuż przy dostojnikach kościelnych reprezentanci i dyplomaci zagraniczni z nuncyuszem kardynałem Jacobinim na czele.

Po wniesieniu trumny i ustawieniu jej na katafalku, rozpoczęły się modły a gdy je ukończono, przystąpił marszałek nadworny do Franciszka Józefa i zapytał, czy pozwoli zwłoki cesarza Ferdynanda złożyć w grobach cesarskich. Niemem skinieniem głowy dał monarcha swoje zezwolenie, poczem kapucyni wzięli na swe barki metalową trumnę i spuścili się z nią do podziemi, gdzie ją złożyli tuż obok trumien arcyksięcia Zofii i nieszczęśliwego cesarza Maksymiliana. — Na tém ukończyła się ceremonia pogrzebowa nie tyle wzniósł a i rzetna, co imponująca przepychem i rozwinięciem starobizantyjskiego ceremoniału. Odjazd osób koronowanych i książąt krwi odbył się w tym samym co przyjazd porządku. — Mimo olbrzymiego natłoku, mimo, że nie tylko wszystkie okna, lecz i dachy domów, obok których przechodził pochód żałobny, były formalnie zapchane ciekawymi, obezło się bez wypadku i cały obrzęd w przykładny odbył się porządku.

Dziś już opuścili Wiedeń wraz z całą świtą: cesarzewicz rosyjski, królewicz włoski i księżę Wilhelm wirtemberski; cesarzewicz niemiecki odjedzie jutro. Skoro rozjazzą się wszyscy przybyli na pogrzeb goście, wyjedzie i para cesarska do Ischl. O testamentie zmarłego cesarza najrozmaitsze obiegają pogłoski. — Pewnem jest, że testament zawiera różne kodycyłe na cele dobroczynne, które jednakże nie zrobią zbytniego uszczerbku sukcesorom, sp. cesarz Ferdynand bowiem pozostawił olbrzymi majątek. Same kopalnie węgla w Czechach przynoszą milion złotych reńskich rocznego dochodu.

Ze przyjazd dziedziców tronów: rosyjskiego, niemieckiego i włoskiego dał powód prasie tutejszej do wysnuwania najrozmaitszych wniosków i komentarzy, że łączą z nim obęd wzmocnienia przymierzy trzech cesarzy i przypuszczenia do tego świętego związku króla włoskiego, rozumie się samo przez się. Czaszy dziś zanadto są ciężkie na dziennikarzy, aby nie mieli wyzyskać w najrozmaitszym kierunku tak wdzięcznego materiału, jaki następuje z powodu równoczesnego pobytu w Wiedniu tylu książąt zagranicznych. Dziwna rzecz, tyle mówią i piszą o nierozdzielności przymierza trzech monarchów, a przecież ci sami, którzy tak się rozpływają o sile tego przymierza, zniwoleni są oglądać się co chwila za nowymi spójniami, ratującymi je przed rozpamiętnieniem!

Choroba namiestnika Galicyi hr. Gołuchowskiego zatrudnia w wysokim stopniu tutejsze sfery dworskie i całą prasę. Dzienniki podają codzienne biuletyny o postępie choroby, która, jak to podobno miał orzec przybywszy lekarz cesarski Gustaw dr. Löbl, którego posłał do Lwowa sam monarcha, będący jak wiadomo z szczególniejszymi sentymentami dla hr. Gołuchowskiego, nie jest tak zrażającą, jak się zdawało lekarzom lwowskim. Dzienniki wiedeńskie tymczasem, które nie zalecają się bynajmniej dobrem wychowaniem, rozbijają i rozbijają sobie głowę nad tém, kto w razie śmierci hr. G. zostanie namiestnikiem Galicyi. Między kandydatami na tę posadę wymieniają cały szereg osób. Jest tu i minister Ziemiałkowski i namiestnik Morawy Po singer-Choborski, dalej Alfred hr. Potocki, Ludwik hr. Wodziecki, radca namiestnictwa Bartmański, dzisiejszy adjunkt hr. Gołuchowskiego, radca nadworny Zaleski i wielu innych.

NIEMCY.

* Berlin, 8 lipca. Kreuz Ztg. w drugim swym artykule „Zkąd? i Dokąd?“ rozbiiera zapatrywania tych członków zachowawczego obozu, którzy w walce państwa przeciw Rzymowi i jego uroszczeniom nie upatrują nic wigiej jak tylko objaw instynktowej nienawiści liberalizmu przeciw potęgnej władzy chrześcijańskiego Kościoła w ogóle. Zapatrywania te świadczą o gorącym pragnieniu chrześcijańskiej jednności i powszechności dadzą się zawsze zrozumieć, raz, że pomieniona nienawiść liberalizmu przeciw chrześcijańskiemu Kościołowi jest współzależnym czynnikiem w walce cywilizacyjnej, a potem, że walka w obecnej swej formie nie tylko wymierzona jest przeciw uroszczeniom Rzymu, których państwo nigdy uznać nie może, jeżeli nie chce się zręco swego państwa, ale przeciw rzeczywistym dogmatom tego Kościoła, w których obok przymieszek ludzkich najroznorodniejszego rodzaju, zawarte są zasadnicze prawdy wspólne wszystkim chrześcijańskim wyznaniom a dla czego rzymski Kościół nie jest wprawdzie, jak twierdzi, u n a s a n c t a, lecz główną jej część stanowi. Dalej, że niektórzy poważniejsi katolicy lubo z posłuszeństwa ku swemu Kościołowi stale trzymający z Rzymem, zasadnicze te prawdy chrześcijańskie bezwiednie może wigiej cenią aniżeli owe przymieszki i tym sposobem w gruncie rzeczy bliższymi nam są, aniżeli niewiernym katolikom. Wreszcie, że walka cywilizacyjna zagraża niemiędlę kościółowi ewangelickiemu jak katolickiemu. Otóż tym naszym ewangelickim przyjaciółom — pisze Kreuz Ztg. — o pełnem miłości sercu, chodzi przedewszystkiem o stawienie wspólnie czoła coraz wigiej szerzącej się niewiarze zagrażającej naszemu ludowi nowoczesnym pogląstwem. Co do nas nie możemy się godzić — są słowa Kreuz Ztg. — na te zapatrywania przyjaznych Rzymowi ewangelików, bo zapominają, że w Rzymie panuje obecnie duch języnytyzmu, który wyniósł papieża na stanowisko wszechwładnego pana nad całym Kościołem, i nigdy nie zawrze przymierza z prawowiernymi ewangelikami do wspólnego pokonania niewiary. Szanujemy te przekonania, ale naszym zdaniem takowe mogą tylko sprawić zamieszanie w zachowawczo-ewangelickim obozie, szkoda ewangelickiemu kościołowi a katolickiemu nie nie pomagają.

Ministrowi oświecenia dr. Falk, który powrócił już z Nadreńskich prowincji do Berlina, miał wedle Magd. Ztg. nadesłać ks. Bismarck telegram winiszujący mu pomyślny rezultat podróży.

Naczelnym dyrektorem poczt dr. Stephan, który brał

udział w konferencyach telegraficznych w Petersburgu, wyjechał do wód w Misdroy. Miejsce jego zastąpił radca rejencyjny Scheffler.

Obronca hr. Arnima rzecznik Munckel zamierza złożyć apelacyę przeciw wyrokowi drugiej instancyi, co przecież nie nastąpi przedją jak krótko przed rozpoczęciem wakacy sądowych, bo dotąd nie doreczono hr. Arnimowi wyroku kamergerychtu.

Komitet wyborczy tak zwanego stronnictwa bawarskiego ogłasza w dziennikach Vaterland i Volksfreund odezwę, w której zarzuca w ostrych wyrazach liberalnemu stronnictwu zakłócenie spokoju na polu wyznaniowem i walkę eksterminacyjną przeciw katolickiemu kościołowi.

ROSYA.

* Niejednokrotnie już pisaliśmy o spiskach socyalistycznych, nurtujących Rosyę, dziś na stwierdzenie tego, że istotnie są szeroko w niej rozgałęzione, podajemy okólnik wydany przez ministra oświecenia z d. 29 z. m. do kuratorów okręgów naukowych. Okólnik ten brzmi jak następuje:

„Przezytając w grudniu roku zeszłego naszemu przewoschoditielstwu wykaz broszur i książek treści rewolucyjnej, prosiłem pokazać takowy panom dyrektorom i inspektorom szkół ludowych, aby ci mogli z tego zrobić stósowny użytek przez lustrowanie podległych im szkół. Obecnie minister sprawiedliwości doręczył mi drukowany memoriał o występnęj propagandzie, odkrytej w niektórych (?) miejscach carstwa. Posylając go panu, upraszam, abyś przy widzeniu się z naczelnikami zakładów naukowych zakomunikował im go tak samo jak w roku zeszłym wykaz wspomniany, aby się i oni dowiedzieli o wypadkach, których istnienie nie podlega najmniejszej wątpliwości.

Dowiedzą się z niej, że rewolucyoniści obrali sobie za narzędzie haniebnęj swęj propagandy młodzież i szkoły, to j. to właśnie, co każdy uczciwy i światły człowiek, otacza największą opieką i najbardziej stara się uchronić od zepsucia. I nie nadto naturalniejszego.

Komunistyczne bowiem ich nauki, dążące do obalenia istniejącego porządku społecznego i zaprowadzenia anarchii, do takiego stopnia są niedorzeczne i dziekie, że tylko chyba u dzieci, niedouczonych młodzieży i u gminy mogą się cieszyć pewnem powodzeniem. I tego mozeby nie było, lecz na nieszczęście dzieci zamiast znaleźć w najbliższym swém otoczeniu i w rodzinie zdrowe rady, mogące ich ochronić od występných aspiracyi i politycznych mrzonek, znajdują zupełnie co innego, znajdują pochwałę i zachęte do ziego. Tym tylko sposobem można sobie wytłumaczyć rozpowszechnienie socyalistycznych teoryi, pomimo że prawdziwa nauka od dawna je potępia. W 37 guberniach, jak to okazało będące w toku śledztwo sądowe, nieraz sami rodzice zachwalali przed dziećmi zgubne zasady. Fakt ten, według mego zdania, daleko jest boleśniejszym, aniżeli sama propaganda; wskazuje on najlepiej, do jakiego stopnia oświata w pewnej warstwie społeczeństwa naszego jest w rzeczy samej powierzchowną i płytką i utwierdza mię prztytem coraz bardziej w przekonaniu, że u nas nie rodzina, nie wychowanie domowe wspiera i ułatwia wychowanie szkolne, lecz szkoła dopiero musi stworzyć i wychować rodzinę, czego nie znaleźć w żadnym inném państwie europejskiem, i co nadzwyczaj utrudnia kwestyę i bez tego niełatwą do załatwienia, kwestyę wychowania młodzieży. Minister sprawiedliwości b r dzo trafnie scharakteryzował ten stan rzeczy, mówiąc: „szybkie powodzenie (bystryja uspiechi) propagandy trzeba przypisać temu, że działalność agitatorów nie spotkała głośniej dagany w społeczeństwie — które, nie zdając sobie jasnego rachunku ze znaczenia i celów tych występných dążeń, zachowało się względem nich nie tylko obojętnie, lecz niekiedy nawet ze współczuciem — tak też i temu szczególnie, że młodzież, składająca główny kontyngens propagatorów, nie słyszała nigdy z ust swoich rodziców i starszych, pod okiem których wzrastała, ani jednego słowa potępienia zgubnych i przewrotných nauk.“ Niechże więc profesorowie i nauczyciele wyrażą w tym względzie rodzicom, jeśli rodzice nie umieli spełnić swęj powinności. Jest to pierwszym obowiązkiem nauczycieli. Niech przy zdarzonej sposobności i gdy według ich zdania wypadnie ku temu potrzeba, nauczyciele powiedzą otwarcie swym uczniom, że nie szczęśni fanatycy polityczni, pochodzący zwykłe z szeregów niedouczonej młodzieży chcą wznieść u ludu pragnienia, które są nigdy urzeczywistnić nie dadzą (niezbytoczna fantazyi), że fanatycy ci dla dopięcia swych celów, nie wzdrygają się użyć jak tego śledztwo dowiodło, nie tylko rabunku i złodziejstwa, lecz nawet i morderstwa, i że właśnie nie na kogo innego, jak tylko na nich, na młodzież szkolną najwigiej licząc, zamyślają ją zrobić swym narzędziem. Wystarczy to dla pocziwnej młodzieży, coraz bardziej przykładającej się do nauk, by potem stać się pożytecznymi dla kraju obywatelami.

Prawda nie boi się światła, i dla tego właśnie ja nie tylko nie widzę potrzeby skrywania przed przewodnikami młodzieży podobnie smutnych jak powyższe objawów społeczeństwa naszego, lecz przeciwnie, proszę waszję ekscelencyi powiedzieć odemnie zwierzchnikom zakładów naukowych, że upoważniam ich oświadczyć, że nie tylko prosty obowiązek, ale i sumienie nakazuje przygotować na usługi jego cesarskiej mości i kraju zastęp wiernopoddanych nie tylko z imienia, lecz wiernopoddanych prawdziwych, ludzi dostatecznie wykształconych i światłych, którzyby z przekonania podtrzymując zasady państwowe, samodzielnie występowali przeciw wszystkim niedorzecznym naukom, zkałkolwiekby pochodziły.“

Wskazywać na to, że młodzież, składająca główny kontyngens propagatorów, nie słyszała nigdy z ust swoich rodziców i starszych, pod okiem których wzrastała, ani jednego słowa potępienia zgubnych i przewrotných nauk.“

Wskazywać na to, że młodzież, składająca główny kontyngens propagatorów, nie słyszała nigdy z ust swoich rodziców i starszych, pod okiem których wzrastała, ani jednego słowa potępienia zgubnych i przewrotných nauk.“

Wskazywać na to, że młodzież, składająca główny kontyngens propagatorów, nie słyszała nigdy z ust swoich rodziców i starszych, pod okiem których wzrastała, ani jednego słowa potępienia zgubnych i przewrotných nauk.“

Wskazywać na to, że młodzież, składająca główny kontyngens propagatorów, nie słyszała nigdy z ust swoich rodziców i starszych, pod okiem których wzrastała, ani jednego słowa potępienia zgubnych i przewrotných nauk.“

Wskazywać na to, że młodzież, składająca główny kontyngens propagatorów, nie słyszała nigdy z ust swoich rodziców i starszych, pod okiem których wzrastała, ani jednego słowa potępienia zgubnych i przewrotných nauk.“

Wskazywać na to, że młodzież, składająca główny kontyngens propagatorów, nie słyszała nigdy z ust swoich rodziców i starszych, pod okiem których wzrastała, ani jednego słowa potępienia zgubnych i przewrotných nauk.“

Wskazywać na to, że młodzież, składająca główny kontyngens propagatorów, nie słyszała nigdy z ust swoich rodziców i starszych, pod okiem których wzrastała, ani jednego słowa potępienia zgubnych i przewrotných nauk.“

Wskazywać na to, że młodzież, składająca główny kontyngens propagatorów, nie słyszała nigdy z ust swoich rodziców i starszych, pod okiem których wzrastała, ani jednego słowa potępienia zgubnych i przewrotných nauk.“

Wskazywać na to, że młodzież, składająca główny kontyngens propagatorów, nie słyszała nigdy z ust swoich rodziców i starszych, pod okiem których wzrastała, ani jednego słowa potępienia zgubnych i przewrotných nauk.“

Wskazywać na to, że młodzież, składająca główny kontyngens propagatorów, nie słyszała nigdy z ust swoich rodziców i starszych, pod okiem których wzrastała, ani jednego słowa potępienia zgubnych i przewrotných nauk.“

Wskazywać na to, że młodzież, składająca główny kontyngens propagatorów, nie słyszała nigdy z ust swoich rodziców i starszych, pod okiem których wzrastała, ani jednego słowa potępienia zgubnych i przewrotných nauk.“

Wskazywać na to, że młodzież, składająca główny kontyngens propagatorów, nie słyszała nigdy z ust swoich rodziców i starszych, pod okiem których wzrastała, ani jednego słowa potępienia zgubnych i przewrotných nauk.“

Wskazywać na to, że młodzież, składająca główny kontyngens propagatorów, nie słyszała nigdy z ust swoich rodziców i starszych, pod okiem których wzrastała, ani jednego słowa potępienia zgubnych i przewrotných nauk.“

Wskazywać na to, że młodzież, składająca główny kontyngens propagatorów, nie słyszała nigdy z ust swoich rodziców i starszych, pod okiem których wzrastała, ani jednego słowa potępienia zgubnych i przewrotných nauk.“

Wskazywać na to, że młodzież, składająca główny kontyngens propagatorów, nie słyszała nigdy z ust swoich rodziców i starszych, pod okiem których wzrastała, ani jednego słowa potępienia zgubnych i przewrotných nauk.“

Wskazywać na to, że młodzież, składająca główny kontyngens propagatorów, nie słyszała nigdy z ust swoich rodziców i starszych, pod okiem których wzrastała, ani jednego słowa potępienia zgubnych i przewrotných nauk.“

Wskazywać na to, że młodzież, składająca główny kontyngens propagatorów, nie słyszała nigdy z ust swoich rodziców i starszych, pod okiem których wzrastała, ani jednego słowa potępienia zgubnych i przewrotných nauk.“

Wskazywać na to, że młodzież, składająca główny kontyngens propagatorów, nie słyszała nigdy z ust swoich rodziców i starszych, pod okiem których wzrastała, ani jednego słowa potępienia zgubnych i przewrotných nauk.“

Wskazywać na to, że młodzież, składająca główny kontyngens propagatorów, nie słyszała nigdy z ust swoich rodziców i starszych, pod okiem których wzrastała, ani jednego słowa potępienia zgubnych i przewrotných nauk.“

Wskazywać na to, że młodzież, składająca główny kontyngens propagatorów, nie słyszała nigdy z ust swoich rodziców i starszych, pod okiem których wzrastała, ani jednego słowa potępienia zgubnych i przewrotných nauk.“

Wskazywać na to, że młodzież, składająca główny kontyngens propagatorów, nie słyszała nigdy z ust swoich rodziców i starszych, pod okiem których wzrastała, ani jednego słowa potępienia zgubnych i przewrotných nauk.“

Wskazywać na to, że młodzież, składająca główny kontyngens propagatorów, nie słyszała nigdy z ust swoich rodziców i starszych, pod okiem których wzrastała, ani jednego słowa potępienia zgubnych i przewrotných nauk.“

Wskazywać na to, że młodzież, składająca główny kontyngens propagatorów, nie słyszała nigdy z ust swoich rodziców i starszych, pod okiem których wzrastała, ani jednego słowa potępienia zgubnych i przewrotných nauk.“

Wskazywać na to, że młodzież, składająca główny kontyngens propagatorów, nie słyszała nigdy z ust swoich rodziców i starszych, pod okiem których wzrastała, ani jednego słowa potępienia zgubnych i przewrotných nauk.“

Wskazywać na to, że młodzież, składająca główny kontyngens propagatorów, nie słyszała nigdy z ust swoich rodziców i starszych, pod okiem których wzrastała, ani jednego słowa potępienia zgubnych i przewrotných nauk.“

Wskazywać na to, że młodzież, składająca główny kontyngens propagatorów, nie słyszała nigdy z ust swoich rodziców i starszych, pod okiem których wzrastała, ani jednego słowa potępienia zgubnych i przewrotných nauk.“

Wskazywać na to, że młodzież, składająca główny kontyngens propagatorów, nie słyszała nigdy z ust swoich rodziców i starszych, pod okiem których wzrastała, ani jednego słowa potępienia zgubnych i przewrotných nauk.“

Wskazywać na to, że młodzież, składająca główny kontyngens propagatorów, nie słyszała nigdy z ust swoich rodziców i starszych, pod okiem których wzrastała, ani jednego słowa potępienia zgubnych i przewrotných nauk.“

Wskazywać na to, że młodzież, składająca główny kontyngens propagatorów, nie słyszała nigdy z ust swoich rodziców i starszych, pod okiem których wzrastała, ani jednego słowa potępienia zgubnych i przewrotných nauk.“

Wskazywać na to, że młodzież, składająca główny kontyngens propagatorów, nie słyszała nigdy z ust swoich rodziców i starszych, pod okiem których wzrastała, ani jednego słowa potępienia zgubnych i przewrotných nauk.“

Wskazywać na to, że młodzież, składająca główny kontyngens propagatorów, nie słyszała nigdy z ust swoich rodziców i starszych, pod okiem których wzrastała, ani jednego słowa potępienia zgubnych i przewrotných nauk.“

Wskazywać na to, że młodzież, składająca główny kontyngens propagatorów, nie słyszała nigdy z ust swoich rodziców i starszych, pod okiem których wzrastała, ani jednego słowa potępienia zgubnych i przewrotných nauk.“

Wskazywać na to, że młodzież, składająca główny kontyngens propagatorów, nie słyszała nigdy z ust swoich rodziców i starszych, pod okiem których wzrastała, ani jednego słowa potępienia zgubnych i przewrotných nauk.“

Wskazywać na to, że młodzież, składająca główny kontyngens propagatorów, nie słyszała nigdy z ust swoich rodziców i starszych, pod okiem których wzrastała, ani jednego słowa potępienia zgubnych i przewrotných nauk.“

Wskazywać na to, że młodzież, składająca główny kontyngens propagatorów, nie słyszała nigdy z ust swoich rodziców i starszych, pod okiem których wzrastała, ani jednego słowa potępienia zgubnych i przewrotných nauk.“

Wskazywać na to, że młodzież, składająca główny kontyngens propagatorów, nie słyszała nigdy z ust swoich rodziców i starszych, pod okiem których wzrastała, ani jednego słowa potępienia zgubnych i przewrotných nauk.“

Wskazywać na to, że młodzież, składająca główny kontyngens propagatorów, nie słyszała nigdy z ust swoich rodziców i starszych, pod okiem których wzrastała, ani jednego słowa potępienia zgubnych i przewrotných nauk.“

Żyto: cena wypowiedziana i regulacyjna 146.50 m., na lipiec 48.50, lipiec-sierpień 146.50, sierpień-wrzesień 146.50, wrzesień-październik 145.50, październik-lipiec 145.50. Wypowiedziano — czt. Okowita: cena wypowiedziana i regulacyjna 52.40 m., na lipiec 52.40, sierpień 52.80, wrzesień 53.10, październik 52.50, listopad 51.20, grud. 51. — Wypowiedziano — litrow. Okowita w miejscu (bez beczki) 52.20 m.

Giełda bydgoska, 8 lipca.
Pszenna: 168-183 m.
Żyto nowe 142-150 m.
Jęczmień: 140-143 m.
Owies: 160-170 m.
Rzepak 240-250 m. wszystko per 1000 kilo wedle gatunku i wagi sętkowej.
Okowita: bez handlu.

OBWIESZCZENIE.
W konkursie do majątku kupca Antyniego Duchowskiego w Poznaniu został dotychczasowy zarządca, kupiec C. I. Cleinow w Poznaniu, stałym zarządcą mianowanym.
Poznań dnia 3 lipca 1875 r.

Król. Sąd powiatowy.
Sprzedż konieczna.
Nieruchomość w Jankowie powiatu Średzkiego położona, w księdze hipotecznej pod Nr. 4 zapisana, do Aleksandra Starzyńskiego należąca, której tytuł na imię własności jego jest zapisany i która z objętością 77 hektarów 49 arów 70 lasów kwadratowych — opłacie podatku gruntowego nlega, podług ustalonego czystego przychodu na podatek z gruntu na 339,35 tal. i na podatek budynkowy z wartości użytku na 141 Mr. podana, sprzedana być ma drogą subastacji koniecznej (3705) **dnia 2 września rb.** po południu o godzinie 4-tęj w lokalu komisji sądowej w Pobiedziskach. Słoda, dnia 18 czerwca 1875.

Król. sąd powiatowy.
Sędzia subastacyjny.

Praktyczny dentysta
W. Rembowski
Wrocław, Schuhbrücke 70, I piętro. (2703)

Piwowarnia dominialna Czarnkowska
Wacława Swinarskiego
poleca własnego warzenia

piwo czeskie.
Zamówienia przyjmuje niżej podpisany zarząd.
Cena beczki w miejscu tal. 7 sgr. 10.
„ 50 butelek „ „ 1 „ 25.
„ 30 butelek „ „ 1 „ 3.
Beczki, pudła z butelkami jako też i butelki opatrzone są stemplem piwowarni, na co się uwagę Szanownych odbiorców zwraca. — (132)

Dla odbiorców hurtowych stósowny rabat.
Zarząd piwowarni dominialnej w Czarnkowie.

Ogłoszenie.
Bardzo intratny majątek ziemski w powiecie mohylewskim w gubernii podolskiej — obejmujący gruntu piaskowo-czarno ziemnego urodzajnego 1882 dziesiątyn 474 sążni, czyli 2609 morgów 1221 1/2 sążni — budynki dworskie i ekonomiczne wraz z gorzelnią, wolownią, młocarnią, dwoma karczmanni, młynem cylindrowym o 3 piętrach i 4 kamienicach — po największej części murowane — w dobrym stanie — tudzież kamieniołom, z którego się wydobywa kamień młyński, cena sądowo-szacunkowa 45235 rsr., rzeczywista zaś wartość przynajmniej 150000 rsr. Licytacja odbędzie się dnia 6 i 10 sierpnia 1875 r. Wadym 111% ceny szacunkowej. Bliższych wiadomości udziela Wm. Ludwik Pogorski, Dyrektor Reprezentacji Galicyjskiego Ogólnego Tow. Ubezpieczeń w Krakowie. (3642)

Giełda berlińska, 8 lipca.
Pszenna: per 1000 kilo w miejsu 160-196 marek wedle gat. żąd.; żółta galio 183. — marek z dworca plac, na lipiec i lipiec-sierpień 190-194, wrzesień-październik i październik-listopad 199-201, listopad-grudzień — marek placono.
Żyto per 1000 kilo w miejsu 135-162 marek wedle gatunku żądano; rosyjski 135-148 marek z kolei i franco z dworca, — nadpsute krajowe — marek z kolei, krajowe — mar. franco z dworca plac, na lipiec 144-147, lipiec-sierpień 145-146, wrzesień-październik 147-148, październik-listopad 148-149 m. plac.
Jęczmień per 1000 kilo w miejsu 120-156 marek wedle gatunku żądano.
Owies per 1000 kilo w miejsu 120-184 marek wedle gatunku żądano, galicyjski i węgierski 125-153, rosyjski 125-173, pomorski i meklemburgski 165-175, wachodnio i zachodniopruski 150-163 m. z dworca plac, na lipiec 159, lipiec-sierpień

Lekcyje języka francuskiego, angielskiego, niemieckiego, rysunków malowania. Bliższej wiadomości udzieli pan Callier przy Wilhelm. ul. 18.

Lekcyje francusk. języka i konwersacyi zyczonoy udziela na wsi lub w Poznaniu. Zgłosić się do Administracyi Dz. Pozn. lub księgarni p. Zupańskiego. (3638)

Najpierwsze dojrzałe węg. apykozy odebrał i poleca
A. Cichowicz.
O wczesne zamówienia na konserwy uprzejmie proszę, gdyż tylko bardzo krótki czas będę je codziennie odbierał. (3708)

Watowane koldry
we wszystkich kolorach i wzorach poleca (169)
fabryka bielizny A. z Pawłowskich Kaufmann.
Poznań, Sapieżyński plac 1.

Broń palna do polowania.
J. Offermann w Kolonii
fabrykant broni i puszkarz, Uwieńczona nagrodą Bydgoszcz 1868, Królewiec 1869
poleca swój skład zaopatrzony zawsze w kilka set sztuk fuzji (137)
pojedynczych... od 3 tal. począwszy
dubeltów... „ 6 „
prawdziwych damas, patentowanych... od 11 tal. począwszy
Lefancheux itd... 18 do 200 tal.
rewolwery, sztucery, spręży myśliwskie każdego rodzaju przy dwutygodniowej próbie i pod każdą gwarancją.

M. Nowickiego & Grünastla
Poznań Jezuitka ul. Nr. 5.
Handel szkła szybowego szklarnia i fabryka ram

52, sierpień-wrzesień — marek, wrzesień-październik 150-150, październik-listopad — marek plac.
Groch per 1000 kilo do gotowania 176-230 m., na paszę 152-172 marek plac.
Rzepak per 1000 kilo — marek.
Olaj rzepiowy per 100 kilo w miejsu 58. — marek bez beczki, 59 z beczką pl., na lipiec i lipiec-sierp. 58.3, sierpień-wrzesień-paźd., 59.2-5-4 marek pl.
Olaj iniany per 100 kilo w miejsu 58 marek.
Olaj skalny per 100 kilo w miejsu 25.5 marek.
Okowita per 1000 litrów w miejsu bez beczki 53.6 marek, ze spichrza — marek plac; na lipiec i lipiec-sierpień 54.2-3-1, sierpień-wrzesień 55.2-5.4, wrzesień-paźd. 55.2-5.5, październik-listopad 53.8 marek pl.
* **Męska.** Berlin, 8 lipca. Pszena nr. 0. 25.50 — 24.50, nr. 0 i 1. 24. — 22.50 — Nr. 1 rżana nr. 0 22.25-21.25 nr. 0 i 1 21-19.50 marek.

S. J. Auerbach,
Poznań.

Wagi decymalne
Wagi do bydła
Wagi domowe i handlowe
łańcu chy zgrzebla i szcztoki do koni poleca
S. J. Auerbach,
Poznań.

Magazyn sprzętów
domowych i kuchennych
Maurycego Brandta
w Poznaniu Rynek Nr. 55.
poleca
po najtańszych cenach maszyny do robienia masła, łożka żelazne z materacami i bez materacy, puszkii blaszane do konserwów, szkła do konfitur, maszyny do prania i wydzimania bielizny, kociołki mosiężne do gotowania konfitur, dwójaki z polewanego cyna żelaza, szafki do lodów. — (3067)

Wody mineralne naturalne.
VICHY
Administracya: w PARYŻU, 22 Boul. Montmartre.
GRANDE-GRILLE. Choroby lymfatyczne organów trawienia, zatępy wiatroby i śledziony, kamienia etc.
HOPITAL. Choroby organów trawienia, ościężności żołądka, upośledzone trawienie, brak apetytu, bóleci żołądka.
CELESTINS. Choroby krzyża, pęcherza, żwiru w moczu, podagry, cukrzyca (diabetes), wydzielania białka w moczu.
HAUTERIVE. Choroby krzyża i pęcherza, żwiru w moczu, dna, cukrzyca, białka w moczu. (33)
Zgoda należy, aby nazwisko źródła znajdowało się na kapsle.
Dostać można w Poznaniu w aptece Dra Mankiewicza.
Dr. CHABLE, ulica Vivienne 36, w Paryżu

DEPURATIF du SANG
Syrup ten leczy choroby, liszaj, wyrzuty syfilistyczne, czyści krew. [28]
POMADA przeciw liszajom i wyrzutom.
KAPIELE MINERALNE przeciw słabościom naskórnym.
PLUS DE COPAHU
SIROPO Z CYTRYNIANU ŻELAZA leczy agnory, u-raty nasilenia i upławy białe.
Dolaczony jest prospekt w polskim języku. W Poznaniu w aptece Dra Mankiewicza.

ESENCYA z Salsaparyli Colbert.
Jeden z najdawniejszych i najskuteczniejszych środków roślinnych, krew czyszczących w chorobach złego przymiotu (syfilistycznych) zanieczyszczeniu krwi i wyrzutach na ciele. Metoda użycia w polskim języku. Dostać można w Paryżu w aptece p. Colbert w passażu Colbert, Nr. 7 et 8. — W Poznaniu w aptece Dra Mankiewicza. (31)

Moneta w złocie, srebrze i papierach.
Napoleonsdory Imperyaly Dolary Anstryack. noty bank. Rosyjskie noty bank. Francuskie noty bank. Dyskonto wekslowe dito lombardowe

Poznań, 9 lipca.
Listy rentowe i zastawne.
Pozn. listy zastawne 3 1/2 98.50
Nowe listy zastawne 4 94.50
Listy rentowe pozn. 4 97.
Prowine. obligacye 5 100.
Powiatowe obligacye 5 101.20
Poznańskie obligacye 4 93.66

Obliagacye miejskie
dito 5 —
Szląskie listy zastawne 3 1/2 94.60
Szląskie listy rent. 4 —

Akeye bankowe.
Wrocl. bank dysk. 4 74
Kwilecki, Potocki i Sp. 5 70
Meiningski bank kred. 4 —
Niemiec. bank hipot. w Meining. 4 —
Wachod.-niem. bank 5 77.
Austr. zakład kredyt. 5 141
Pozn. bank prowino. 4 100.
Szląskie stowarz. bank. 4 97.

Papiery pruskie.
Pruska poz. ukonsolid. 4 100.
dito dito. 4 105.50
Dobrowol. poz. państ. 4 100.
Prem. poz. państ. 1855 3 187.
Obliagi dingu państwa. 3 1/2 91.50

Zelazne koleje
Berl.-zgorz. ako. z. 4 88
Bergsko-marchijska ako. z. 4 80
Marchijsko-pozn. ako. z. 4 22

Giełda wrocławska, 8 lipca.
Żyto: per 1000 kilo spokojniej; na lipiec 139-139.50 pl., lipiec-sierpień 139.50 żąd. i pl., sierpień-wrzesień 139.50 żąd., wrzesień-październik 143 marek plac i żąd.
Pszenna: per 1000 kilo 172 żąd., wrzesień-październik 180 marek pl.
Jęczmień: per 1000 kilo 144 marek żąd.
Owies: per 1000 kilo 145 pl., lipiec-sierpień 141 pl. i z., wrzesień-paźd. 138, październik-listopad 138 marek plac.
Rzepak per 1000 kilo 270 marek pl.
Rzepak zimowy per 1000 kilo na marzec-kwiecień — marek żąd.
Olaj rzepiowy per 100 kilo nieco słabiej; w miejsu 58. — marek z.; na lipiec, lipiec-sierpień i sierpień-wrzesień 57.50 wrzesień-październik 57.50 m. żąd.
Okowita per 1000 litrów stale; w miejsu 52.50 żąd., 51.50 marek pl.; na lipiec 52.20 plac, lipiec-sierpień — plac, sierp.-wrzesień i wrzesień-paźd. 55 marek żądano.

Aukcy tryków
w **Debowej Łące**
pod dworcem Wąbrzeźno, Prusy Zachodnie **dnia 24 lipca 1875 z południa o 1 godzinie około** (3581)

30 zaraz
do rozplodu zdalnych tryków
Rambouilletów pełnej krwi, dających czesanke. Na żądanie mogą kupione tryki pozostać na miejscu do 1go października.
C. Hennig
pełnomocnik.

Panienki uczęszczające do szkół wyższych albo chcące dokonać nauki prywatnie, znajdują umieszczenie w domu prywatnym, gdzie obok macierzyńskiej troskliwości i dozoru — konwersacya i pomoc w naukach. Bliższej wiadomości udzieli Callier, Poznań, Wilhelmowska ul. 18.

une Bonne
Française, Suisse ou Flamande.
S'adresser à l'Expedition du Dzien-nik Pozn. Nr. 3529.

Uzdolniony krawiec damski
jako przykrawacz
znajduje stałe i korzystne zatrudnienie w Krakowie w magazynie Henryka Schwarza, gdzie bliższych informacji ośobiście lub listownie zasięgnąć można.
Poszukuje się (3701)

ogrodnika,
żonatego z dobrymi świadectwami, o-beznanego dokładnie z prowadzeniem szkółek, któryby mógł stawić kaucyę. Osoby kompetujące mogą się zgłosić listownie do **C. Jammé** w Szczepanowie p. Bardinem.

Kucharz,
kawaler, myśliwy, opatrzone w dobre świadectwa, kilka lat w jednej rodzinie poszukuje umieszczenia, zarazem może się w potrzebie zająć ogrodem. Adres Witajewska, Sławno p. Kiszkomem.

Owczarz,
Mikolaj Saranowski z Reguła p. Stęszewem poszukuje miejsca, które zajęć może każdego czasu. (3706)

GORZELNIK
albo podgorzelny, który swój zawód, obrachunki, prowadzenie rejestrów zna dokładnie, poszukuje miejsca. Kto? wskaze biuro reklam. Wesolowskiego Nowa ul. 70. (3699)

gorzelany,
Polak, w dobre dectwa, który już przez kilka lat samodzielnie w gorzelni z maszyną parową praktykował, znajdzie natychmiast miejsce w **Chraplewie** pod Kuślinem. (3695)

Rządca gospodarczy,
Polak, wolny od wojskowości, poszukuje odpowiedniej posady. Adr. **J. L. S. 39.** Poznań poste rest. (3691)

Kurs papierów na giełdach berlińskiej i poznańskiej.											
Berlin, 8 lipca.											
Niemieckie papiery.			Niem. bank Union.			Pols. listy ukonsolid.			Obliagacye miejskie		
Prusk. poz. ukonsolid.	4 1/2	105.80 p.	Stowarzysz. dyskонт.	4	78.50 p.	Ameryk. pożycz. 1882	3	71 p.	dito	4	—
dito dito	4	98.40 p.	Gotajski bank kredyt.	4	158.50 p.	Ameryk. pożycz. 1885	5	98.40 p.	dito	5	—
Obliagi długi państwa	3 1/2	91.90 p.	Kwileckiego Sp. bank	5	114.75 p.	Ameryk. pożycz. nowa	5	102.10 p.	Szląskie listy zastawne	3 1/2	94.60
Prem. poz. państwa z 1855	3 1/2	135. — z.	Meiningski bank kredyt.	4	70 z.	Renta francuska	5	99.40 p.	Szląskie listy rent.	4	—
Listy zast. wachodniopruskie	3 1/2	87. p.	Austr. zakł. kred.	5	81.80 p.	Rumuńska pożyczka	8	— p.	Akeye bankowe.		
dito	4	96.20 p.	Wschodnio-niem. bank	5	399-396. p.	Moneta w złocie, srebrze i papierach.					
dito	4 1/2	102.50 p.	Poznań. bank prowino.	4	78. p.	Napoleonsdory					
List zast. pozn. (nowe)	4	95.20 p.	Pruski bank	4 1/2	98.75 p.	Imperyaly					
dito lit. A.	4	— p.	Prowincjonal. stowarz. dyskонт.	5	155.50 p.	Dolary					
dito nowe	4	— p.	Szląskie stowarz. bank.	4	77.50 p.	Anstryack. noty bank.					
Zachodnio-pruskie	3 1/2	87. p.	Akeye przemysłowe.			Rosyjskie noty bank.					
dito	4	96.20 p.	Berliński kantor drzew.	4	96.25 p.	Francuskie noty bank.					
dito II serya	5	106.20 p.	Stowarzysz. immol.	4	81.50 p.	Dyskonto wekslowe					
dito nowe	4	94.70 p.	Dortmund Union	5	89.75 z.	dito lombardowe					
dito	4 1/2	102.30 p.	Huty Hoerder	5	16.10 p.	Poznań, 9 lipca.					
Listy rent. pozn. (nowe)	4	97. p.	dito Laura	5	61.75 p.	Listy rentowe i zastawne.					
dito pruskie	4	97.10 p.	dito Lauohammer	5	92.75 p.	Pozn. listy zastawne					
dito szląskie	4	97.20 p.	dito Marienhütte	5	25.10 p.	Nowe listy zastawne					
Akeye bankowe.			dito Redenhütte	5	55.75p.	Listy rentowe pozn.					
Wroclaw. bank dyskонт.	4	74.50 p.	Berlin. Passage.	6	24. p.	Prowine. obligacye					
dito wekslowy	4	69. p.	Akeye zakładowe i obliagacye kolei zelaznych.			Powiatowe obligacye					
Niemiec. bank hyp. w Meiningn.	4	102. p.	Bergsko-marchijska	4	85. p.	Powiatowe obliagacye					
			Berliński-gzgorzelińska	4	47. p.	Pozn. listy zastawne					
			dito szosetowska	4	127.25 p.	Nowe listy zastawne					
						Listy rentowe pozn.					
						Prowine. obligacye					
						Powiatowe obligacye					
						Powiatowe obliagacye					
						Pozn. listy zastawne					
						Nowe listy zastawne					
						Listy rentowe pozn.					
						Prowine. obligacye					
						Powiatowe obligacye					
						Powiatowe obliagacye					
						Pozn. listy zastawne					
						Nowe listy zastawne					
						Listy rentowe pozn.					
						Prowine. obligacye					
						Powiatowe obligacye					
						Powiatowe obliagacye					
						Pozn. listy zastawne					
						Nowe listy zastawne					
						Listy rentowe pozn.					
						Prowine. obligacye					
						Powiatowe obligacye					
						Powiatowe obliagacye					
						Pozn. listy zastawne					
						Nowe listy zastawne					
						Listy rentowe pozn.					
						Prowine. obligacye					
						Powiatowe obligacye					
						Powiatowe obliagacye					
						Pozn. listy zastawne					
						Nowe listy zastawne					
						Listy rentowe pozn.					
						Prowine. obligacye					
						Powiatowe obligacye					
						Powiatowe obliagacye					
						Pozn. listy zastawne					
						Nowe listy zastawne					
						Listy rentowe pozn.					
						Prowine. obligacye					
						Powiatowe obligacye					
						Powiatowe obliagacye					
						Pozn. listy zastawne					
						Nowe listy zastawne					
						Listy rentowe pozn.					
						Prowine. obligacye					
						Powiatowe obligacye					
						Powiatowe obliagacye					
						Pozn. listy zastawne					
						Nowe listy zastawne					
						Listy rentowe pozn.					
						Prowine. obligacye					
						Powiatowe obligacye					
						Powiatowe obliagacye					
						Pozn. listy zastawne					
						Nowe listy zastawne					
						Listy rentowe pozn.					
						Prowine. obligacye					
						Powiatowe obligacye					
						Powiatowe obliagacye					
						Pozn. listy zastawne					
						Nowe listy zastawne					
						Listy rentowe pozn.					
						Prowine. obligacye					
						Powiatowe obligacye					
						Powiatowe obliagacye					
						Pozn. listy zastawne					
						Nowe listy zastawne					
						Listy rentowe pozn.					
						Prowine. obligacye					
						Powiatowe obligacye					
						Powiatowe obliagacye					
						Pozn. listy zastawne					
						Nowe listy zastawne					
						Listy rentowe pozn.					
						Prowine. obligacye					
						Powiatowe obligacye					
						Powiatowe obliagacye					
						Pozn. listy zastawne					
						Nowe listy zastawne					
						Listy rentowe pozn.					
						Prowine. obligacye					
						Powiatowe obligacye					
						Powiatowe obliagacye					
						Pozn. listy zastawne					
						Nowe listy zastawne					
						Listy rentowe pozn.					
						Prowine. obligacye					
						Powiatowe obligacye					
						Powiatowe obliagacye					
						Pozn. listy zastawne					
						Nowe listy zastawne					
						Listy rentowe pozn.					
						Prowine. obligacye					
						Powiatowe obligacye					
						Powiatowe obliagacye					
						Pozn. listy zastawne					
						Nowe listy zastawne					
						Listy rentowe pozn.					
						Prowine. obligacye					
						Powiatowe obligacye					
						Powiatowe obliagacye					
						Pozn. listy zastawne					
						Nowe listy zastawne					
						Listy rentowe pozn.					
						Prowine. obligacye					
						Powiatowe obligacye					
						Powiatowe obliagacye					
						Pozn. listy zastawne					
						Nowe listy zastawne					
						Listy rentowe pozn.					
						Prowine. obligacye					
						Powiatowe obligacye					
						Powiatowe obliagacye					
						Pozn. listy zastawne					
						Nowe listy zastawne					
						Listy rentowe pozn.					
						Prowine. obligacye					
						Powiatowe obligacye					
						Powiatowe obliagacye					
						Pozn. listy zastawne					
						Nowe listy zastawne					
						Listy rentowe pozn.					
						Prowine. obligacye					
						Powiatowe obligacye					
						Powiatowe obliagacye					
						Pozn. listy zastawne					
						Nowe listy zastawne					
						Listy rentowe pozn.					
						Prowine. obligacye					
						Powiatowe obligacye					
						Powiatowe obliagacye					
						Pozn. listy zastawne					
						Nowe listy zastawne					
						Listy rentowe pozn.					
						Prowine. obligacye					
						Powiatowe obligacye					
						Powiatowe obliagacye					
						Pozn. listy zastawne					
						Nowe listy zastawne					
						Listy rentowe pozn.					
						Prowine. obligacye					
						Powiatowe obligacye					
						Powiatowe obliagacye					
						Pozn. listy zastawne					
						Nowe listy zastawne					
						Listy rentowe pozn.					
						Prowine. obligacye					
						Powiatowe obligacye					
						Powiatowe obliagacye					
						Pozn. listy zastawne					
						Nowe listy zastawne					
						Listy rentowe pozn.					
						Prowine. obligacye					
						Powiatowe obligacye					
						Powiatowe obliagacye					
						Pozn. listy zastawne					
						Nowe listy zastawne					
						Listy rentowe pozn.					
						Prowine. obligacye					
						Powiatowe obligacye					
						Powiatowe obliagacye					
						Pozn. listy zastawne					
						Nowe listy zastawne					
						Listy rentowe pozn.					
						Prowine. obligacye					
						Powiatowe obligacye					
						Powiatowe obliagacye					
						Pozn. listy zastawne					
						Nowe listy zastawne					
						Listy rentowe pozn.					
						Prowine. obligacye					
						Powiatowe obligacye					
						Powiatowe obliagacye					
						Pozn. listy zastawne					
						Nowe listy zastawne					
						Listy rentowe pozn.					
						Prowine. obligacye					
						Powiatowe obligacye					
						Powiatowe obliagacye					
						Pozn. listy zastawne					
						Nowe listy zastawne					
						Listy rentowe pozn.					
						Prowine. obligacye					
						Powiatowe obligacye					
						Powiatowe obliagacye					
						Pozn. listy zastawne					
						Nowe listy zastawne					
						Listy rentowe pozn.					
						Prowine. obligacye					
						Powiatowe obligacye					
						Powiatowe obliagacye					
						Pozn. listy zastawne					
						Nowe listy zastawne					
						Listy rentowe pozn.					
						Prowine. obligacye					
						Powiatowe obligacye					
						Powiatowe obliagacye					
						Pozn. listy zastawne					
						Nowe listy zastawne					
						Listy rentowe pozn.					
						Prowine. obligacye					
						Powiatowe obligacye					
						Powiatowe obliagacye					
						Pozn. listy zastawne					
						Nowe listy zastawne					
						Listy rentowe pozn.					
						Prowine. obligacye					
						Powiatowe obligacye					
						Powiatowe obliagacye					
						Pozn. listy zastawne					
						Nowe listy zastawne					
						Listy rentowe pozn.					
						Prowine. obligacye					
						Powiatowe obligacye					
						Powiatowe obliagacye					
						Pozn. listy zastawne					
						Nowe listy zastawne					
						Listy rentowe pozn.					
						Prowine. obligacye					
						Powiatowe obligacye					
						Powiatowe obliagacye					
						Pozn. listy zastawne					
						Nowe listy zastawne					
						Listy rentowe pozn.					
						Prowine. obligacye					
						Powiatowe obligacye					
						Powiatowe obliagacye					
						Pozn. listy zastawne					
						Nowe listy zastawne					
						Listy rentowe pozn.					
						Prowine. obligacye					
						Powiatowe obligacye					
						Powiatowe obliagacye					
						Pozn. listy zastawne					
						Nowe listy zastawne					
						Listy rentowe pozn.					
						Prowine. obligacye					
						Powiatowe obligacye					
						Powiatowe obliagacye					
						Pozn. listy zastawne					
						Nowe listy zastawne					
						Listy rentowe pozn.					
						Prowine. obligacye					
						Powiatowe obligacye					
						Powiatowe obliagacye					
						Pozn. listy zastawne					
						Nowe listy zastawne					
						Listy rentowe pozn.					
						Prowine. obligacye					
						Powiatowe obligacye					
						Powiatowe obliagacye					
						Pozn. listy zastawne					
						Nowe listy zastawne					
						Listy rentowe pozn.					
						Prowine. obligacye					
						Powiatowe obligacye					
						Powiatowe obliagacye					
						Pozn. listy zastawne					
						Nowe listy zastawne					
						Listy rentowe pozn.					
						Prowine. obligacye					
						Powiatowe obligacye					
						Powiatowe obliagacye					
						Pozn. listy zastawne					
						Nowe listy zastawne					
						Listy rentowe pozn.					
						Prowine. obligacye					
						Powiatowe obligacye					
						Powiatowe obliagacye					
						Pozn. listy zastawne					
						Nowe listy zastawne					
						Listy rentowe pozn.					
						Prowine. obligacye					
						Powiatowe obligacye					
						Powiatowe obliagacye					
						Pozn. listy zastawne					
						Nowe listy zastawne					
						Listy rentowe pozn.					
						Prowine. obligacye					
						Powiatowe obligacye					
						Powiatowe obliagacye					
						Pozn. listy zastawne					
						Nowe listy zastawne					
						Listy rentowe pozn.					
						Prowine. obligacye					
						Powiatowe obligacye					
						Powiatowe obliagacye					
						Pozn. listy zastawne					
						Nowe listy zastawne					
						Listy rentowe pozn.					
						Prowine. obligacye					
						Powiatowe obligacye					
						Powiatowe obliagacye					
						Pozn. listy zastawne					
						Nowe listy zastawne					
						Listy rentowe pozn.					
						Prowine. obligacye					
						Powiatowe obligacye					
						Powiatowe obliagacye					
						Pozn. listy zastawne					
						Nowe listy zastawne					
						Listy rentowe pozn.					
						Prowine. obligacye					
						Powiatowe obligacye					
						Powiatowe obliagacye					
						Pozn. listy zastawne					
						Nowe listy zastawne					
						Listy rentowe pozn.					
						Prowine. obligacye					
						Powiatowe obligacye					
						Powiatowe obliagacye					
						Pozn. listy zastawne					
						Nowe listy zastawne					
						Listy rentowe pozn.					
						Prowine. obligacye					
						Powiatowe obligacye					
						Powiatowe obliagacye					